

# Jaarverslag over 2020

DOOR: TOM KREUNING, secretaris

## Algemeen

Het was een bijzonder jaar. De verspreiding van het coronavirus legde in het voorjaar de meeste activiteiten stil.

### Coronavirus

In het voorjaar zijn de Algemene Ledenvergadering (ALV), de (toelatings-)examens en de theorie- en praktijklessen geschrapt, uitgesteld of aangepast. Dit gold ook voor het uitreiken van de getuigschriften door *De Hollandsche Molen* (DHM) en voor het doorgaan van de *Nationale Molendag*. De geplande internationale conferentie in het kader van het ambacht van molenaar werd verplaatst naar november.

De maatregelen van de overheid om het virus in te dammen, werden door DHM in samenwerking met het Gilde vertaald in een document met adviezen. Het belangrijkste advies was: blijf thuis en ga alleen naar de molen als het echt noodzakelijk is. Helaas heeft het coronavirus de molenaar niet overgeslagen. Ongetwijfeld zijn er leden ziek geworden en er zijn ten minste twee molenaars overleden aan de gevolgen van het virus.

### Online streaming

Vanaf de zomer kwamen er wat versoepelingen en konden de uitgestelde examens en de toelatingsexamens weer doorgang vinden. De examens werden afgenomen door twee in plaats van drie examinatoren vanwege de geldende maatregelen door het RIVM.

De dag na het laatste examen werd er opnieuw een 'lockdown' afgekondigd. Hierdoor moest er een andere vorm worden gevonden voor de uitgestelde Algemene Ledenvergadering, de vergadering van de Opleidingsraad en de internationale conferentie. De oplossing was het gebruiken van 'online streaming'.

### Vuurwerk

Het totale vuurwerkverbod tijdens oud en nieuw was een direct gevolg van de pandemie. Waar we al jaren voor pleiten, werd nu snel ingevoerd. Waren er vorig jaar nog twee molens getroffen door brand als gevolg van vuurwerk, dit jaar was dat er gelukkig geen enkele. Het is te hopen dat het verbod blijvend wordt.

## Bestuur

### Bestuurssamenstelling

Het bestuur bestaat sinds de ALV van 31 oktober uit Erik Kopp (voorzitter), Tom Kreuning (secretaris), Geert Jonker (penningmeester), Leen Lagerwerf (afdelingscoördinator), Kees Kammeraat (opleidingscoördinator) en Peet Wessels (PR en communicatie).

Kees Kammeraat en Peet Wessels zijn nieuw in het bestuur, alhoewel ze al een tijdje meedraaiden. De termijn van voorzitter Erik Kopp liep af en hij stelde zich herkiesbaar. De Algemene Ledenvergadering ging online akkoord met een nieuwe termijn.

### **Samenwerking**

De samenwerking met vereniging *De Hollandsche Molen* (DHM), het *Ambachtelijk Korenmolenaarsgilde* (AKG) en het *Gild Fryske Mounders* (GFM) was ook dit jaar zeer prettig. Tweemaal per jaar komen de voorzitters bij elkaar in het zogenaamde Voorzittersoverleg. Dit jaar dus online.

Het GFM heeft interesse getoond in ons lesmateriaal. Dat wordt nog nader uitgewerkt. Ook wordt er samengewerkt op het gebied van het ontwikkelen van specialisaties.

De *Werkgroep Immaterieel Erfgoed* onder leiding van Bas de Deugd heeft in samenwerking met het *Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland* (KIEN) het borgingsplan geëvalueerd en bijgewerkt. Het *Ambacht van Molenaar* is weer voor drie jaar goedgekeurd. Tegelijk werd een nieuw logo door het kenniscentrum opgestuurd. Het oude is hierbij komen te vervallen.

Internationaal was er contact met het *Traditional Cornmillers Guild* uit Engeland. Voorzitter Erik Kopp toog in maart - net voor de intelligente lockdown - in een bijna lege trein naar Engeland om daar een voordracht te houden over veiligheid op molens.

De internationale samenwerking is ook versterkt door de online gehouden internationale molenaars conferentie. De komende tijd wordt dat uitgebreid en zullen er meer conferenties over het ambacht van molenaar worden georganiseerd.

## **Financieel**

### **Jaarrekening**

De bijdragen voor deze Gildebrieven moesten op 1 februari bij de redactie ingeleverd zijn. Daarom waren wel de voorlopige jaarcijfers bekend, maar nog niet beoordeeld en besproken met de kascommissie. Er kan daarom alleen een algemene toelichting worden gegeven over de bijzonderheden van dit jaar. In een aparte bijlage bij deze Gildebrieven zit een volledig overzicht van de gecontroleerde jaarcijfers en een uitgebreide toelichting daarop. Na controle door de kascommissie kan dit nog aangepast worden.

Wel kunnen we hier de voorlopige cijfers geven. Het resultaat van het jaar 2020 komt weliswaar overeen met de begroting (ongeveer € 4000,- positief), maar is anders tot stand gekomen dan was aangenomen. De verschillen zijn voor een groot deel terug te voeren op de pandemie, waardoor veel bijeenkomsten niet door konden gaan.

Om vergaderingen en overleg tussen afdelingen, van het bestuur en met ondersteunende diensten toch mogelijk te kunnen maken, is door het Gilde een abonnement genomen op online-vergaderen via Zoom.

De inkomsten waren € 7000,- lager dan het voorgaande jaar, omdat vanaf dit jaar ook de premie voor de WA+verzekering in de contributie opgenomen is. De kosten voor de opleiding waren ongeveer € 2.000,- hoger, vooral door het drukken van extra lesmateriaal en extra verzendkosten. De uitgaven voor verzekeringen waren € 5.000,- hoger. De algemene kosten waren ongeveer € 1.500,- lager.

De acties in 2019 en 2020 voor het stimuleren van het betalen van de contributie en de verzekeringspremies door middel van *Automatische Incasso* waren een groot succes. Inmiddels betaalt ongeveer 80 procent van de leden via automatische incasso. Dit scheelt de ledenadministratie veel werk en de medewerkers zijn blij, dat veel leden bereid waren om over te stappen.

## Archief

Tijdens de eerste lockdown-periode is het archief van het Gilde doorgewerkt. Dit bestaat uit een papieren archief (tot ongeveer 2003) en een digitaal archief (van na 2003).

### Het papieren archief

Er was in de laatste 50 jaar een groot aantal dozen gevuld en lang niet alles was georganiseerd. Deze verzameling dozen was beland in een opslagloods na enige omzwervingen bij diverse bestuursleden op zolder of in de garage. Er bleek na bestudering veel dubbel te zijn. Ook veel niet ter zake doende papieren en privacygevoelige documenten waren bewaard. Als voorbeeld: de acceptgiroformulieren van decennia terug.

Nadat alles was geordend en in nieuwe zuurvrije mappen en dozen was gedaan, bleek er toch een belangrijk deel te ontbreken. Ondanks dat er veel bewaard is gebleven, zijn er bijvoorbeeld heel wat verslagen niet in het archief terecht gekomen. We zijn nog op zoek naar een aantal oude Gildebrieven, diverse jaren notulen van bestuursvergaderingen en jaarverslagen. Ook ontbreekt er publiciteitsmateriaal, namelijk folders en posters. Verder zijn er bijna geen foto's in het archief.

### Het digitale archief

Alhoewel in eerste instantie gedacht werd, dat het digitale archief voor minder problemen zou zorgen, is dit niet het geval gebleken. Veel digitale documenten zijn met de huidige programma's niet meer te openen. Bij de gevonden floppy-discs zat een briefje waarop stond: succes!

Er is een beleidsplan voor het archief geschreven met de randvoorwaarden voor het organiseren, overdragen en opslaan. Besloten is van de afdelingen alleen de jaarverslagen centraal op te slaan. Er gaat aan de afdelingen gevraagd worden om de ontbrekende verslagen.

Over het toegankelijk maken en de juiste manier van opslag wordt nog nagedacht.

## Leden

### Ledenadministratie

De ledenadministratie wordt gedaan door Willem Boender.

Het ledenaantal is met 33 gestegen van 2549 op 1 januari tot 2582 leden op 31 december. Het aantal verwerkte aanmeldingen bedraagt 155 ondanks de corona-maatregelen die van kracht zijn.

Aanvullingen op onderstaande tabel:

1. Deze bevat een aantal dubbeltellingen: dubbele opleiding, dubbel geslaagd.
2. Speciaal Donateurs en Donateurs is in 2019 samengevoegd tot Donateurs.

|   |  |             |            |             |             |             |             |
|---|--|-------------|------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| <b>Actieve<br/>Ledenbestand<br/>GVM</b> |  | <b>2020</b> | <b>+/-</b> | <b>2019</b> | <b>2018</b> | <b>2017</b> | <b>2016</b> |
|---|--|-------------|------------|-------------|-------------|-------------|-------------|

|                         |            |      |     |      |      |      |      |
|-------------------------|------------|------|-----|------|------|------|------|
| Geslaagde leden         | Windmolen  | 1503 | +5  | 1498 | 1482 | 1436 | 1383 |
|                         | Watermolen | 73   | +2  | 71   | 67   | 64   | 62   |
| Leden in opleiding      | Windmolen  | 782  | +30 | 752  | 765  | 736  | 739  |
|                         | Watermolen | 57   | -3  | 60   | 65   | 66   | 57   |
| Donateurs               |            | 110  | +4  | 106  | 58   | 47   | 49   |
| Jeugdleden              |            | 18   | +3  | 15   | 14   | 20   | 22   |
| Molengids               |            | 47   | -1  | 48   | 45   | 36   | 23   |
| Instructeur-vakmolenaar |            | 8    | -1  | 9    | 11   | 13   | 14   |
| Buitengewone leden      |            | 40   | -8  | 48   | 31   | 32   | 30   |
| Ereleden                |            | 6    | --  | 6    | 6    | 6    | 7    |

## Opleidingen

### De Opleidingsraad

De Opleidingsraad heeft tweemaal ‘online’ vergaderd. Diverse zaken zijn hierbij besproken. Een decennia-oude discussie is weer opgevlamd, namelijk het struikelblok van de zwaarte van de opleiding. Berichten bereikten het bestuur, dat er mede hierdoor veel afvallers zouden zijn. Een onderzoek door middel van een enquête naar de reden van afhaken moet hier meer duidelijkheid brengen in het werkelijke aantal leden-in-opleiding die ermee stoppen. Los daarvan onderzoekt het bestuur het ontwikkelen van een tweede opleidingstraject naast de huidige opleiding. Die tweede opleiding richt zich dan alleen op één type molen, is eenvoudiger en daarmee ook korter. Als verbeteringen van de huidige opleiding worden geopperd om de tijd tussen de twee examens te verkorten, het op de eigen molen geëxamineerd worden en het vaker houden van een examen.

### De opleiding watermolenaar

De opleiding watermolenaar heeft een nieuw handboek. Kees Kammeraat heeft daar, met de vier afdelingen waar watermolens staan, aan gewerkt. Veel steun was er van ervaren watermolenaars. Tijdens een bescheiden feestelijke bijeenkomst op de Genneper Watermolen werden op 26 september de eerste exemplaren uitgereikt. Het handboek heeft 350 bladzijden en is te downloaden via de website. De exameneisen die met De Hollandsche Molen in 2015 zijn samengesteld blijven vooralsnog ongewijzigd.

### Geslaagden

Door de pandemie konden de voorjaarsexamens niet doorgaan. De getallen laten de resultaten van de najaarsexamens zien. Het totaal aantal geslaagde windmolenaars komt hiermee op 2306 en het totaal aantal geslaagde watermolenaars op 98.

|                       | Kandidaten | Geslaagden | Procentueel |
|-----------------------|------------|------------|-------------|
| <b>Watermolenaars</b> | 4          | 4          | 100%        |
| <b>Windmolenaars</b>  | 44         | 40         | 91%         |
| <b>Totaal</b>         | 48         | 44         | 92%         |

### **Evert Smit Biotoopprijs**

Eind 2020 is een voordracht binnengekomen voor de Evert Smit Biotoopprijs. Door de coronapandemie was het niet mogelijk om een uitreiking te organiseren. De uitreiking van de Evert Smit Biotoopprijs 2020 zal ergens in de loop van 2021 plaatsvinden.

### **Veiligheid**

De incidenten-registratie door de leden gebeurt steeds beter. Dit jaar zijn er twee incidenten gemeld. Het betrof het breken van kammen en het breken van heklatten. Verder was er sprake van drie ongevallen: een gebroken heup doordat iemand van de trap was gegleden, een beknelling van een voet in het onderste deel van een mengketel en het verlies van een vingertopje ook door beknelling. Er zijn ook vier gevaarlijke situaties gemeld. Twee daarvan betroffen werknemers van een kabelbedrijf: die klommen over de afzetting van het draaiende gevlucht om dicht bij de molen een sleuf te graven voor een glasvezelkabel. Verder was er een luik dat ongecontroleerd sloot, omdat het borgtouw brak. De laatste betrof het in het gevlucht blijven hangen van de roe-kettingen bij het kruien, om dit vervolgens te vergeten en de vang te lichten. Gelukkig werd dat tijdig opgemerkt. Er is dit jaar geen veiligheidsdag georganiseerd. Wel is er via e-mail contact gehouden tussen de veiligheidscoördinator en de veiligheidscoaches.

Ten slotte is de webpagina Veiligheid op de website van het Gilde bijgewerkt.

## **Communicatie en PR**

### **Sociale media**

Met de komst van Peet Wessels in het bestuur wordt de Facebookpagina van het Gilde goed onderhouden. Elke week wordt ook het weerbericht van David Henneveld op Facebook gezet. De pagina heeft meer dan 1.000 volgers. Op Instagram breidt de verzameling portretten van molenaars nog steeds uit en hier zijn ongeveer 450 volgers (@gildevanmolenaars).

### **Website**

Sinds twee jaar is Genkgo de web host. De 'oude' inhoud van Websolve is toen in z'n geheel naar de nieuwe site verplaatst. Vervolgens is alle aandacht gegaan naar het werkbaar maken van de geïntegreerde ledenadministratie. Dat kostte veel tijd en inspanning en is inmiddels afgerond. Afgelopen jaar is meer aandacht gericht op de website. Er zijn wat klachten geweest over de moeilijkheid waarmee toegang tot de inhoud kan worden verkregen. Ook zou de aantrekkelijkheid voor bezoekers vergroot kunnen worden bijvoorbeeld door meer foto's. Het streven is de site zo gebruiksvriendelijk en aantrekkelijk mogelijk te maken.

## **Gildebrief**

De Gildebrief is viermaal verschenen met 32 bladzijden per uitgave. De redactie is in handen van Bas de Deugd met Mark Dwarswaard als eindredacteur en Barend Zinkweg als tekstredacteur. De stroom interessante artikelen die door onze leden aangeleverd worden, zorgt voor zoveel kopij dat de redactie heeft gevraagd om uitbreiding van het aantal bladzijden. Hierdoor kunnen met name meer foto's en ook grotere foto's geplaatst worden. Het bestuur heeft is akkoord gegaan om tweemaal per jaar uit te breiden naar 36 bladzijden.

## **Jubileum**

De voorbereidingen voor het aanstaande vijftigjarige jubileum van het Gilde in 2022 zijn in volle gang. Een jubileumcommissie onder voorzitterschap van Peet Wessels heeft al een heel programma samengesteld. Er worden activiteiten georganiseerd door de afdelingen, waarin elke maand een andere afdeling centraal staat.

Verder is het plan opgevat om op de tweede zaterdag van april 2022 te proberen zoveel mogelijk molenaars op een molen te laten draaien. Dit gebeurt dan dus zonder bezoek of andere afleidende zaken, om zoveel mogelijk molenaars in de gelegenheid te stellen mee te doen.

Er wordt hard gewerkt aan een jubileumboek over vijftig jaar Gilde. De redactiecommissie staat onder leiding van Tom Kreuning.

Er worden met hulp van de uitgever fondsen aangeschreven voor een financiële bijdrage aan het jubileumboek en het jubileum.

## **Ondersteunende diensten**

### **Bliksembeveiligingscontrole**

Deze gratis service van het Gilde die door leden kan worden aangevraagd via de website, kende ironisch genoeg een heel druk jaar. Het team van coördinator André Canrinus kon tot juni geen controles uitvoeren door de virusuitbraak en de daaropvolgende periodes met een 'lockdown'. Er waren echter meer aanvragen dan ooit tevoren. Uiteindelijk zijn 84 molens gecontroleerd en 11 controles naar het volgende jaar doorgeschoven.

Bij deze 84 molens zijn in totaal 177 adviezen uitgebracht. Zoals elk jaar is de aardingskabel ook nu weer letterlijk de zwakke plek in de schakel. Ook valt het op, dat problemen rond het aardingssysteem en dan met name een te hoge aardverspreidingsweerstand in verhouding toenemen. Voor een deel is dit te verklaren door een toenemende verdroging van de grond. Bij een steeds verder dalend peil van het grondwater, neemt vooral in gebieden met zandgrond de kans op een te hoge weerstand toe.

### **Verzekeringen**

Elk lid is nu via de contributie volledig verzekerd tegen wettelijke aansprakelijkheid (WA). In de contributie zat al de gewone WA-verzekering, waarmee men verzekerd is voor schade aan personen of eigendommen. Vanaf 1 januari 2020 zijn alle leden via de contributie ook WA-plus verzekerd, die ook schade aan molens dekt.

Daarnaast kan men nog steeds de ongevallenverzekering afsluiten. Dit is een verzekering die bij invaliditeit uitkeert aan de verzekerde en bij overlijden aan de nabestaanden. Deze is verplicht voor leden-in-opleiding en vrijwillig voor geslaagde leden.

Het verzekeringssecretariaat is in handen van Jan Wieffer.

### **Vertrouwenspersonen**

Ada Meurs en Hub van Erve, de vertrouwenspersonen van het Gilde, melden dat het een rustig jaar was op een enkel telefoontje na.

### **Tot Slot**

Het bestuur dankt alle leden voor hun vrijwillige inzet: molenaars, instructeurs, molenaars-in-opleiding, molengidsen, vrijwilligers in een molenwinkel of anderszins, bestuursleden van alle afdelingen, leden van de verschillende commissies en ondersteunende diensten en onze donateurs., Juist in dit bijzondere jaar met veel beperkingen zijn door uw inzet de molens blijven draaien en malen.